

боротьбу за життя в людини. Доросла людина, іноді не здатна контролювати підсвідомі реакції психіки, проте підліткам ще складніше контролювати агресивність ніж дорослим, тому що їх психіка не до кінця сформована й перебуває в процесі трансформації, а це перешкоджає самоконтролю.

Останні психологічні дослідження показують, що, попри нелюдські умови та випробування, діти мають величезний потенціал життєстійкості та здатності до психологічної корекції [4], що дозволяє їм вирости та стати повноцінними індивідами всупереч отриманим психологічним травмам.

Список літератури

1. Афанасьєва В. В. Педагогічна профілактика агресивної поведінки підлітків в умовах загальноосвітньої школи / В. В. Афанасьєва // Соц. педагог.: теор. та практика. — 2010. — № 2. — С. 55–63.
2. Joshi, PT and Deborah O'Donnell, 2003 Consequences of child exposure to war and terrorism. *Clinical Child and Family Psychology Review* 6(4):279-291.
3. Особливості агресивної поведінки неповнолітніх та основи її профілактики: методичні рекомендації / Під ред. Н.В. Алікіної. - Київ, 1991. , стор. 15-19.
4. Fernando, C and Michel Ferrari 2013 *Handbook of Resilience in Children of War*. New York, Heidelberg, Dordrecht, London: Springer

*Науковий керівник: Анжеліка КОКАРЄВА,
канд. пед. наук, професор*

УДК 159.013.42 (043.2)

Валерія ЧУГАЙ

Національний авіаційний університет, Київ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ АДАПТАЦІЇ ВИМУШЕНИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ ДО СОЦІАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

Вимушена міграція стає все більш актуальною проблемою сучасного світу, і одним із ключових аспектів цього процесу є адаптація вимушених мігрантів до нового соціального середовища. Ця адаптація часто включає широкий спектр психосоціальних проблем, які потребують уваги та підтримки. У цьому контексті були виствітлені тези, які допомагають

розрізнити різні соціально-психологічні аспекти адаптації вимушених мігрантів до нового соціального середовища:

– Стресові та травматичні події, пов'язані з втратою дому, розривом соціальних зв'язків та проблемами у побудові нового життя, є основними факторами, що впливають на психологічний стан переміщених осіб. Ці аспекти можуть призвести до депресії, тривоги та інших психіатричних проблем, що ускладнює процес адаптації.

– Важливою складовою успішної адаптації є підтримка соціальних мереж, які дозволяють іммігрантам відчувати себе прийнятими та надають їм необхідну підтримку та ресурси. Це може включати підтримку сім'ї та підтримку з боку громади чи організацій громадянського суспільства.

– Формування нової ідентичності та пошук нового сенсу життя є складним процесом, який може потребувати психологічної підтримки та втручання. Це може означати переосмислення особистих цінностей, ролей і цілей у новому соціальному контексті.

– Освіта, можливості працевлаштування та медичні послуги є ключовими факторами для успішної інтеграції іммігрантів у нове соціальне середовище. Надання цих ресурсів може значно полегшити процес адаптації та покращити якість життя переселенців.

– Врахування індивідуальних і культурних особливостей іммігрантів під час розробки програм підтримки та політики є важливим кроком у забезпеченні ефективної інтеграції та адаптації. Культурні підходи та втручання можуть значно покращити результати підтримки.

– Вивчення психосоціальних аспектів адаптації вимушених іммігрантів може допомогти розробити інноваційні підходи для підтримки цієї групи та сприяти їх успішній адаптації до нового середовища. Це може включати розробку програм психологічної підтримки, культурно прийнятні заходи та розширення доступу до ресурсів для переміщених осіб.

– Занурення в нове соціальне середовище може викликати у іммігрантів відчуття, що вони втратили контроль над своїм життям і невпевнені у своєму майбутньому, що вплине на їх соціальну адаптацію.

– Існування конфліктів і протиріч у новому соціальному середовищі ускладнюватиме процес адаптації іммігрантів і призводитиме до поглиблення соціально-психологічних проблем.

– Вимушені іммігранти можуть відчувати культурний шок і культурну несумісність через зіткнення між їх власною культурою та культурою нового середовища.

– Втрата мови та культурної ідентичності може стати суттєвою перешкодою для адаптації іммігрантів і призвести до втрати самоповаги та зв'язку з корінням.

– Стигма та дискримінація можуть перешкоджати успішній інтеграції вимушених мігрантів у нове соціальне середовище та посилювати їхню соціальну вразливість.

– Психологічна підтримка та консультації мають велике значення для забезпечення емоційного здоров'я та збереження психічного здоров'я іммігрантів під час їхнього переселення та процесу адаптації.

– Створення безпечного та інклюзивного середовища для переміщених осіб є ключовим аспектом підтримки їх адаптації та інтеграції в суспільство.

– Розвиток навичок міжкультурного спілкування та взаєморозуміння є важливим для успішної адаптації до нового соціального середовища.

– Підтримка та заохочення переселенців до збереження своєї культурної спадщини та мови сприяє їхній позитивній адаптації та інтеграції в нове середовище.

– Активна участь у прийнятті рішень та формуванні програм і політик підтримки є важливим елементом успішної адаптації та інтеграції в нове соціальне середовище.

– Сприяння самодостатності та автономії, в тому числі через навчання життєвим навичкам та саморозвиток, позитивно впливає на їхню адаптацію та самовизначення.

– Взаємодія з громадою та участь у волонтерській діяльності може допомогти посилити соціальну підтримку та сприяти інтеграції в нове середовище.

Список літератури

1.Блинова О. Є. Соціально-психологічна адаптація вимушених мігрантів: підходи і проблеми вивчення феномена акультурації. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Психологічні науки. 2016, 3(1). С. 111-117.

2.Рижакова В. І. Психологічні особливості процесу адаптації вимушено переселених осіб до нового середовища проживання. Психологічні виміри особистісної взаємодії суб'єктів освітнього простору в контексті гуманістичної парадигми : збірник тез V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 22 квітня 2022 року) / редкол.:

Максименко С. Д. [та ін.] ; Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України [та ін.]. С. 124-127.

3.Солдатова О. С. Соціально-психологічні особливості адаптації внутрішньо-переміщених осіб. Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія», 2017. С. 80-83

*Науковий керівник: Леся ХОМЕНКО-СЕМЕНОВА,
канд. пед. наук, доцент*

УДК 316.77:32.019.5(043.2)

Наталія ШАПЕНКО

Національний авіаційний університет., Київ

РОЛЬ КОНФЛІКТОГЕНІВ У МІЖОСОБИСТІСНОМУ СПІЛКУВАННІ

Сучасні умови життя дедалі більше провокують появу стресових станів, що в свою чергу, породжує виникнення міжособистісних конфліктів. Адже всі події, які відбуваються сьогодні не можуть не позначатися на психіці людини і, на жаль, здебільшого негативно. Це впливає на те, як вона справляється зі стресом та як на нього реагує. Велика кількість інформації, що передається під час живого чи онлайнного спілкування наповнює життя сучасної людини. Побачене та почуте може викликати у особистості різні відчуття, зокрема неприємні або негативні почуття та емоції, що стають психологічним тригером конфліктних ситуацій.

Конфлікти – це об'єктивне й неминуче явище людського життя, адже останнє являє собою постійний діалектичний процес виникнення проблем та їх розв'язання. Конфліктом можна назвати таку ситуацію, за якої непорозуміння, що виникло між співрозмовниками, набуває досить різкої та гострої форми, що часто виходить за межі норми [1]. Конфлікти відбуваються впродовж усього життя індивіда, вони є травмуючими подіями, які мають негативний вплив на психіку людини та на її соціальні зв'язки. Невизначеність ситуації з особою, яка завдала неприємні відчуття, змушують індивіда якимось захищатися. Людина, перебуваючи у суспільстві, обирає сама, яку стратегію захисту застосувати, але загалом одним з варіантів початку та розвитку конфліктної ситуації – є конфліктогени, які погіршують її становище в соціумі.